

Sijaj, sijaj, solnčece!

Zbirka koroških popevk.

Priredila

T. Gaspari in P. Košir.

I. zvezek.

V Ljubljani 1923.

43463

Za obnovo
Univerzitetne biblioteke
v Ljubljani

podaril a založba
dno 10. / V. 1944.

D.: Antj. U F
apr. 1944

030020106

Vse te popevke so iz rokopisne zbirke „Mlade Jugoslavije“, lista za slovensko koroško mladino, ki je izhajal v plebiscitnem letu v Velikovcu.

Večino teh popevk so nabrali koroški otroci sami, ki so jih slišali od svojih staršev takrat, ko je še sijalo na Koroškem svetlo in toplo jugoslovensko solnce.

SLOVENSKI SMO FANTJE.

Slovenski smo fantje
pri Dravci doma,
slovenskega duha,
slovenskega srca.

Vsak naj propade,
kdor narod taji!
Še zemlja ne bo pila
njegove krvi.

TEŽAVE BODO MINILE.

Jaz bi dro¹ rad prepevljal,
bi bil rad vesel,
ko bi takih težav
pri srcu ne imel.

Težave, težave
so dro koj hudé,
ko bodo minile,
bo spet veselé.

---

¹ že, res.

SVETI JURI.

Sveti Juri

potrka na duri,
ima eno hlačo zeleno,
eno rumeno.

Je šele prišel v deželo,
ga je že vse veselo:
ptičice v grmovju,
kukavice v bukovju;
rumene rožice lepo cveto,
se svetega Jurja veseló.

Bog obvari vašo živino:
vaše krave, vaše vole,
vaše konje, vaše svinje,
vaše kure, vašo teleta,
pa vašo pridna dekleta —
miši pa grile naj zlodej vzame!

PASTIRSKA.

Na planinci sem služil,
sem pasel ovcé,
pa medved je prišel,
pojedel je vse.

Gospodar je prišel,
pobaral¹ me je:
„Kam si zapravil
ti moje ovcé?“

Jaz koj sem povedal,
se nisem nič bal:
„Medveda pobarajva,
kam jih je djal!“

---

¹ vprašal.

GORJANSKA.

Sem fantič vesel,
na gorah doma,
če solnce mi sije,
sem veselega srca.

Imam lajbičev osem,
samo belega nosim;
če se hočem preobleči,
ga moram narobe obleči.

Hlače so strgane,
peté pa golé,
pa vendar ne pustim
jaz dješke goré.

LASTOVKA.

Lani sem tukaj bila,
polne kašče ajde zapustila,
v vigredi sem nazaj prišla,
vse prazno sem našla —
ojdrrrsk, ojdrrrsk!

STRNAD.

Glej strnadovega ptiča,
ki nima repiča,
pa pravi: „Čiv, čiv,
rad bi repič dobiv!“

VIGRED.

V vigredi prelušno je,
začnejo ptice peti;
v vigredi pojejo drobne ptičice,
ti štingelci, cajzci inoj sinice,
med njimi pa poje veselo kuku:
oj, saj je Bog ustvaril tako!

V vigredi prelušno je,
vse zeleni;
po travnikih rastejo bele solzice,
po hribih in gorah te vinske trtice;
pa prikaže svojo rožico vsako drevo:
oj, saj je Bog ustvaril tako!

Kako lušno je poleti,
začenja rž cveteti;
po njivah se ziblje to klasje rumeno,
pšenično, ovseno in tudi rženo;
v pšenici prepeva prepelica lepo:
oj, saj je Bog ustvaril tako!

Na planinci prelušno je,
pastir tam pase ovčice;
te nedolžne ovčice po planincih skakljajo,
pastirčki pa z njimi svoj kratek čas imajo
in žvižgajo in pojejo veselo: Juhu!
oj, saj je Bog ustvaril tako!

LIPEJ RAJA.

Tomdidli daja,
Lipej pa raja
tam-le pod lopo
z židano jopo.

Bele ima štumfije,
sivo suknjico,
rumene lasije,
belo kapico.

VESELJE.

Jozej, Jozej, pelji vozej,
Tičej, Tičej, noter čičej,
Jakej, Jakej, zadi skakej!

RAJANJE.

Gril gode, gril gode,
struna buči,
miška jo čuje,
pa rajat leti.

NAŠA KUCHARICA.

Majhna, majhna
kuharica je,
pa stolček pristavi
in kuha za vse.

Kuharica naša
je piskre umila,
enega je strupala,¹
pa ga je skrila.

---

¹ ubila.

SVETI JOŽEK, STARI MOŽEK.

Sveti Jožek, stari možek
lepo sivo glavico ima,
z nogo giblje, lepo ziblje
ljubo dete Jezusa.

Zdrejš¹ mošnjico, daj petico,
jaz bom sam en tolar dal,
ti daj suknjo, jaz pa plašč,
da bo Jezus tovariš naš.

---

¹ odpri.

NA GORI.

Tam gori na gori,
pri svetem Gregori
nimajo vina,
nimajo kruha,
samo fižol se tam kuha.

POPEVKA IZ ROŽA.

V Borovljah so bili hudi časi,
ko dela niso imeli včasi;
po Trbižu so hodili,
so se mlatiti učili.
Krumpelnov je najbolj bil,
je svojemu cepcu nos odbil.

KAKO JE V INDIJI.

1.

Indija Komandija!
V žlici kašo kuhajo,
s sirom hiše belijo,
s pogačo jih pokrijejo
in s skuto jih orajhajo.

2.

Oj Indija, oj Indija,
ti srečna dežela,
kjer nikdar sneg ne pade,
kjer nikdar dež ne gre.

Je vendar vsako jutro
obilo vodé
in vsaka stopinjica
je polna hladne rosé.

Tam dvebarti¹ vsako leto
pšenica lepo dozori,
tam dvebarti vsako leto
pšenica lepo obrodi.

Okoli hodi pečen vol,
v ledjih ima zaboden nož,
da vsak si odreže,
kdorkoli hoče.

Na rogovih pa sodec ima,
ki poln je vinca sladkega,
da vsak se napije,
kdorkoli hoče.

Oj Indija, oj Indija,
ti srečna dežela.
Iz klobas obroče delajo,
iz špeha rante cepijo!

---

¹ dvakrat.

PETELINČEK SE JE ŽENIL.

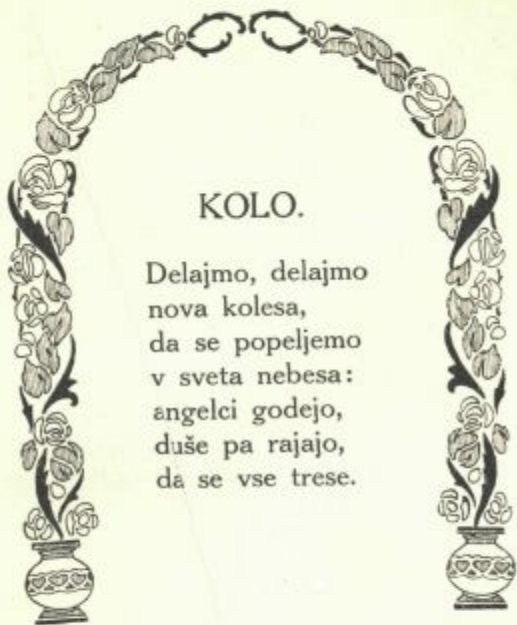
Petelinček se je ženil
z eno črno putiko;
raca je bila za kuharico,
je spekla malo štruciko,
pogačo vsadila, pa si taco osmodila.

Komar je bil za camarja,
muha za družico,
sta rajala in juckala
in jedla z veliko žlico.

Muha se je spotaknila,
komarju nogo je zdrobila;
komar je vzel poleno,
udaril muho na koleno.

Gredo takoj po acarja,
po tega starega Žnablarja;
Žnablar vam takoj priteče,
pa muhi že vsa kri izteče.

Na oni strani Drave
so našli kupec trave,
so muho pokopali,
vsi po njej so žalovali.

KOLO.

Delajmo, delajmo
nova kolesa,
da se popeljemo
v sveta nebesa:
angelci godejo,
duše pa rajajo,
da se vse trese.

ANZEJ, PANZEJ!

(Otroci plešejo kolo.)

Anzej, panzej
peč podrl,
noter skočil,
jo podprl,
kruha spekel,
otrokom dal,
otroci so rekli:
Tako je prav,
da nam je Anzej
kruha dal.

SOLNCE SIJE, DIŽEJ GRE.

(Otroci plešejo kolo. Prvi dve vrstici govore vsi;
potem polovica izprašuje, polovica odgovarja.)

Solnce sije, dižej gre,
siva mačka v brezje gre.

Kaj boš v brezju delala?
„Šibice bom rezala.“

Čemu ti bodo šibice?
„Metlice bom delala.“

Čemu ti bodo metlice?
„Hišo bom pometala.“

Čemu bo hiša pometena?
„Mlade mucke rajale.“

ČIBKA IN PETELINČEK.

Cibka in petelinček sta šla v lešenče.¹

Čibka je rekla petelinčku: „Glej tam gori
eno čopco²!“

Petelinček je gori zlezel, je čopco utrgal
in jo čibki v oči vrgel.

Čibka je zavekala in rekla: „Čaj, čaj, to
bom pa doma povedala!“

Petelinček je rekel: „Zakaj mi je grm hlače
raztrgal?“

Grm je rekel: „Zakaj me je koza objedla?“

Koza je rekla: „Zakaj me pastir ni napasel?“

Pastir je rekel: „Zakaj mi je gospodinja
tako malo kruha dala?“

Gospodinja je rekla: „Zakaj mi je kruh
svinja snedla?“

Svinja je rekla: „Zakaj mi je pa medved
prašičke snedel?“

Medved je rekel: „Ja, sem bil tako laaačen!“

¹ leščevje.

² lešnik.

SVETI PETER VREČO ŠIVA.

(Otroci plešejo kolo. Polovica izprašuje, polovica odgovarja.)

Sveti Peter vrečo šiva,
— hoj, hoj, hoj!
Čemu pa tebi vreča bo,
— hoj, hoj, hoj?
V vrečo repico deval bom,
— hoj, hoj, hoj!
Čemu pa tebi repica bo,
— hoj, hoj, hoj?
Z repico svinjo krmil bom,
— hoj, hoj, hoj!
Čemu pa tebi svinja bo,
— hoj, hoj, hoj?
Svinja masti dala bo,
— hoj, hoj, hoj!
Čemu pa tebi mast bo,
— hoj, hoj, hoj?
Z mastjo žgance belil bom,
— hoj, hoj, hoj!

Čemu pa tebi žganci bodo,
— hoj, hoj, hoj?
Žgance pa sam snedel bom,
— hoj, hoj, hoj!

PASTIRSKA.

(Otroci si razdele vloge. Pastir izprašuje, drugi mu po vlogah odgovarjajo.)

Ženimo, ženimo domov!
Kaj bomo doma delali?
Kurjo juho bomo srebali.
Kdo nam jo bo skuhal?
Stara babica.
S čim jo bo zmešala?
Z mačkino taco.
Kje je tista mačkina taca?
Za durmi na polici.
Kje je tista polica?
V ognju je zgorela.
Kje je tisti ogenj?
Voda ga je podušila.
Kje je tista voda?
Po trati se je razlila.
Kje je tista trata?
Ovce so jo pojedle.
Kje so tiste ovce?

Volk jih je požrl.
Kje je tisti volk?
V goščo je skočil.
Kje je tista gošča?
Sekira jo je posekala.
Kje je tista sekira?
Kovač jo je v železo stolkel.
Kje je tisti kovač?
Vrh Pece proso seje.
Kje je tisto proso?
Golobje so ga pojedli.
Kje so tisti golobje?
Gospoda jih je postrelila.
Kje je tista gospoda?
V Gradec se je peljala
in zapela: Juhu!

ENA, DVE . . .

(Preden se začno otroci igrati, štejejo.)

Ena, dve — kaj ti de?
Tri, štiri — po sekiri,
pet, šest — gremo jest,
sedem, osem — kovter nosim,
devet, deset — gremo glet,
koliko je pri sosedu deklet
in kdo bo v nebesa vzet?

KAKO JE BILO V NEMCIH.

(Ko še ni bilo nemških šol na Koroškem, so dajali Slovenci otroke v nemške šole v Št. Vid, da so se naučili nemškega jezika.)

Tidl tandraž — kam pobandraš?¹
Tidl tence — gor med Nemce,
tidl tajri — k neki pajri,²
tidl tudi — k neki hudi,
tidl tila — me podila,
tidl tolom — z dolgim kolom,
tidl tancu — dol po klancu,
tidl tedel — sem pa letel,
tidl tadel — sem pa padel,
tidl tatal — sem se butal,
tidl talec — gor na palec,
tidl tezal — sem obvezal,
tidl telo — me bolelo,
tidl tole — je že bolje,
tidl tav — zdaj sem zdrav!

¹ greš,

² kmetici.

VEČERNA MOLITEV.

Bog nam je rekel
trdo zaspati,
nikogar se bati;
nam je dal šest angelcev:
dva k znožju,
dva k zglavju
in na vsako stran po enega;
prva me hranita,
druga me branita,
tretja me v nebo vabita.

KONEC.

Gospodinja gre v Velikovec
in kupi pet ponovec,
gospodar pa v Celovec,
tam kupi zvonec —
prigodbe je zdaj konec!

VSEBINA.

	Stran
Slovenski smo fantje	5
Težave bodo minile	6
Sveti Juri	7
Pastirska	8
Gorjanska	9
Lastovka	10
Strnad	11
Vigred	12
Lipej raja	14
Veselje	15
Rajanje	16
Naša kuharica	17
Sveti Jožek, stari možek	18
Na gori	19
Popevka iz Roža	20
Kako je v Indiji	21
Petelinček se je ženil	23
Kolo	25
Anzej, panzej	26
Solnce sije, dižej gre	27

Čibka in petelinček	28
Sveti Peter vrečo šiva	29
Pastirska	31
Ena, dve	33
Kako je bilo v Nemcih	34
Večerna molitev	35
Konec	36

COBISS 3142388

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000438369